

1. *Dotar el CNL d'un espai més ampli i confortable.*
2. *Crear una aula d'autoaprenentatge on es puguin adreçar les persones que necessiten amb urgència preparar-se per superar les proves de nivell que els exigeixen per al seu contracte de treball.*
3. *Potenciar els cursos de nivell A i B per damunt del C.*
4. *Crear una Comissió de NL de l'Ajuntament per elaborar el Reglament i fer el seguiment corresponent.*
5. *Continuar la política de convenis amb el sector sòcio- econòmic i associatiu.*
6. *Aplicar un criteri de discriminació positiva cap a aquells sectors de la població i el territori en els quals hi ha els índexs més baixos de coneixement i d'ús de la llengua catalana. Amb aquesta finalitat poden bastir-se programes que, vinculats a l'àmbit dels signes d'identitat, proposin la formació més adequada pel que fa al català oral i escrit.*

**C. CONSIDERACIONS ESPECIALS SOBRE LES FESTES, LA CULTURA POPULAR I LES TRADICIONS.**

*Els programes municipals adreçats a la promoció i la consolidació de processos festius, populars i tradicionals pateixen sempre d'una contradicció formal entre les lògiques que marca la tradició i els esquemes de treball que genera la intervenció institucional. L'exemple més significatiu el trobem en el marc de les festes majors, on conviuen elements de tots dos tipus.*

*No sembla fàcil assegurar que les iniciatives públiques permetran regenerar nous rites comunitaris que amb el temps permetin l'evolució -i la consolidació- de noves tradicions populars. Però per altra banda, tampoc no és fàcil renunciar als elevats nivells d'intervenció actuals, ja que, en cas de fer-ho, molt probablement desapareixerien moltes de les nostres festes actuals.*

*En aquesta dialèctica cal situar les polítiques de festes dels ajuntaments en general i del de Sabadell en concret.*

*D'altra banda, les festes i les tradicions locals són objecte de lectures patrimonials, que permeten integrar-les en el conjunt de dinàmiques que afecten, d'alguna manera, la creació de signes d'identitat comunitaris. Aquesta dimensió de la festa, no exempta de polèmiques, obliga a tractar-les dins del conjunt de programes d'abast social. El*

*desenvolupament de les festes majors de barri, que genera grans controvèrsies i contradiccions, és una manifestació real d'aquest fenomen.*

*El document que presentem a continuació intenta evitar tant com sigui possible les disquisicions antropològiques d'abast general, per centrar-se en la casuística sabadellenca. Tot i així, no pot evitar tenir com a teló de fons aquestes consideracions prèvies.*

*Als efectes d'aclarir al màxim els continguts del document hem separat les referències a les festes de les realitzades al voltant de la cultura popular i les tradicions. Tot i que en realitat formen part d'un mateix bloc, creiem que fer-ho així en facilitarà la comprensió.*

### **C.1. LES FESTES**

#### **1. ELEMENTS BÀSICS**

1. *La festa té una dimensió cultural però també social lligada totalment a l'home i a la societat a què pertany.*
2. *L'home necessita sentir-se integrat en la societat on viu i treballa i necessita expressar les seves vivències, experiències i sensacions més enllà de la seva dimensió particular. Aquesta necessitat es manifesta en activitats col·lectives d'elevat valor simbòlic, tradicionalment lligades a una litúrgia ritual que és la traducció lúdica dels grans mites que sustenten els valors de la comunitat.*
3. *A la nostra societat urbana actual el procés d'institucionalització de la festa ha estat molt important, per la qual cosa rarament o poques vegades podem parlar de festa tradicional. Queden en peu, però, alguns dels seus valors de transgressió i de ruptura de la quotidianitat.*
4. *Poca cosa queda, doncs, de les influències populars lligades a la necessitat de l'home i de les societats en general de celebrar conjuntament determinats esdeveniments comuns a tots ells: canvis climatològics, principis i finals de períodes estacionals, finalització de collites del camp, els solsticis i els equinoccis.*

*El mateix podem dir de les influències religioses que amb l'arribada del cristianisme varen significar reformulacions de les festes paganes.*

5. *El significat de les festes ha sofert canvis amb el pas del temps. Les noves formes de la societat industrial han comportat una pèrdua dels elements tradicionals molt lligats a la vida rural i agrària per anar incorporant elements de la vida moderna, derivats de la societat urbana i fortament tecnificada. S'ha donat, també, una pèrdua de la participació de la col·lectivitat en les festes que ha provocat un distanciament del ciutadà.*

## 2. OBJECTIUS GENERALS

*Tot i que les festes han sofert canvis, d'altra banda lògics a qualsevol evolució, caldria treballar amb l'objectiu que no perdessin les funcions que les han caracteritzat des dels seus orígens. Per això cal mantenir el següents objectius generals:*

1. *Exercir una funció integradora. La festa no es dirigeix als ciutadans com a simples individus, sinó que planteja pautes col·lectives de comportament. La Festa és un excel·lent moment per posar l'èmfasi en els objectius de cohesió i d'integració social.*
2. *Exercir una funció lúdica. Les festes són propícies per a descarregar tensions, oblidar-se dels afers i problemes quotidians, desenvolupar l'espontaneïtat, trencar els horaris. La societat es torna, per uns dies, permissiva.*
3. *Exercir una funció cívica. Les festes es desenvolupen en espais públics, oberts a tothom, principalment al carrer. El ciutadà es retroba amb la seva ciutat, amb els espais físics on desenvolupa habitualment la seva activitat i ho fa des de visions i lectures diferents. La Festa propicia la presència d'elements cívics, socialitzadors, creadors d'identitat.*
4. *Exercir una funció divulgadora de les tradicions. Les festes populars són una eina de divulgació eficaç dels elements que configuren la cultura popular i tradicional d'un poble. Alhora, són també activitats a partir de les quals es regenera el teixit tradicional, i creen noves senyes d'identitat que amb el temps podran esdevenir elements del costumari. Aquesta funció d'innovació pressuposa un diàleg actiu entre passat i present que permet l'evolució i l'adaptació de les tradicions.*

### 3. PROPOSTES DE TREBALL.

1. *Continuar en la línia endegada des del departament de Cultura de determinar els diferents aspectes que configuren les festes per tal d'aclarir millor la intervenció que cal fer particularment en cadascuna. Cal inventariar el conjunt de Festes amb una mínima implantació local, coneixent les característiques, dels antecedents i el nivell de desenvolupament de cadascuna.*
2. *D'acord amb aquesta anàlisi, avaluar la funció de cadascuna de les festes i de la intervenció a realitzar.*
3. *Afavorir que en conjunt les festes desenvolupin les diferents funcions (integradora, lúdica, cívica, divulgadora...) respectant els predominis i els aspectes que les diferencien:*
  - 3.1. *Programes dirigits a potenciar la normalització lingüística.*
  - 3.2. *Utilitzar les festes com a vehicle de difusió i com a bé patrimonial, com a una eina divulgadora de la història per a la població en general, però molt especialment per a les escoles i tots aquells agents que treballen amb la infància i l'adolescència. En l'actualitat s'està treballant en aquesta direcció en dues festes: la Passada de Sant Antoni i la Fira de Santa Llúcia. En el futur està previst iniciar un programa a les escoles per tal de donar a conèixer algunes de les festes tradicionals més significatives.*
  - 3.3. *Aprofitar la festa com a vehicle d'intervenció en el territori, especialment amb programes de reequilibri socio-cultural.*
  - 3.4. *Propiciar que la festa sigui un bon instrument per al foment de la participació del ciutadà en general i, en concret, per a la promoció i el foment del teixit associatiu. En aquest sentit és un bon moment per a propiciar la cogestió d'activitats. Fins al moment, la Festa Major i l'Aplec de la Salut són els millors moments per treballar aquests objectius. La celebració de Sant Joan o la Festa de la Diada poden aportar nous elements en aquesta direcció.*
  - 3.5. *Endegar programes que permetin conèixer la virtualitat de les Festes amb poca tradició i d'aquelles que estiguin, objectivament, en procés de desaparició. Aquest és el cas d'una part molt important de les festes del calendari tradicional. Estan afectades per aquesta problemàtica*

*celebracions tan importants en el passat recent com el Dia dels Innocents, l'Home dels Nassos o el mateix Carnaval.*

4. *La festa major és la festa per excel·lència per a desenvolupar tots els aspectes assenyalats. De la mateixa manera caldrà dedicar una atenció especial a les diferents festes majors de barri. Des del punt de vista de l'actuació municipal, caldrà tenir en compte:*

- 4.1. *L'Ajuntament, i per tant qualsevol dels seus departaments, hauria d'actuar d'acord a uns objectius i uns criteris comuns pel que fa al foment de les festes i les tradicions.*

*L'expressió màxima d'aquest punt seria l'establiment d'una interlocució única de l'Ajuntament davant les entitats que treballen en aquest camp incloses les comissions de les Festes Majors de barri.*

- 4.2. *Implicar, amb major intensitat que actualment, l'IME per tal d'establir un programa de divulgació de les festes i de les tradicions, costums i història de Sabadell a les escoles.*
- 4.3. *Els treballs de recerca, investigació i interpretació de la història i la tradició festiva de Sabadell haurien de ser objecte de programes de suport especial des del Patronat de Museus i l'Arxiu.*
- 4.4. *Establir acords amb el Centre de Normalització Lingüística, tal com s'havia fet anys enrera, per tal d'assessorar les entitats en l'ús del català en els programes de difusió de les activitats festives que organitzen.*
- 4.5. *Estimular, amb ajuts especials, les característiques de ciutat de cadascuna de les festes locals, pel fet que aquesta dimensió els dona un major valor social, i mantenir amb rigor els seus valors particulars.*

## **C.2. TRADICIONS I CULTURA POPULAR**

### **1. ELEMENTS BÀSICS.**

*Les tradicions i les manifestacions de la cultura popular configuren una part molt significativa del patrimoni simbòlic d'una comunitat. Són un conjunt d'elements que*

*difícilment es poden entendre fora del context social, econòmic i cultural de la societat on es concreten. La sardana, la diada de Sant Jordi i la festa del llibre i la rosa, per exemple, tenen una especificitat catalana tan difícilment generalitzable com la Feria a Andalusia.*

*Les tendències actuals, però, invoquen una certa transgressió del caràcter pur de cadascuna d'aquestes tradicions. L'estabilitat en els fluxos migratoris i l'impacte dels mitjans de comunicació, a poc a poc han anat subvertint el valor local de moltes d'aquestes activitats, n'han permès la generalització i, fins i tot, la transformació acomodaticia. La implantació d'esquemes propis de la Feria a les festes majors dels barris de Sabadell, per exemple, o la popularització de determinats balls regionals són una mostra interessant d'aquest fenomen.*

*Algunes de les activitats tradicionals catalanes han pres en els darrers temps una empremta renovadora. Això ha estat especialment important en aquells casos en què l'activitat es manifesta integradora i altament adaptable a les noves condicions socials. Aquest és el cas de manifestacions de la cultura popular com els geganters, els diables i, molt especialment, els castellers. Són manifestacions d'un patrimoni cultural viu que evoluciona paral·lelament a la societat i que s'integra adequadament en la nostra estructura social.*

*Altres activitats, en canvi, semblen manifestar un esdevenidor més tancat, en grups reduïts, ja sigui per les dificultats implícites per adaptar-se a les lògiques contemporànies, ja sigui perquè tenen uns components més residuals (sense cap intenció pejorativa). En aquest espai podem situar-hi els esbarts, les mateixes sardanes.*

*Aquest fenomen es manifesta a Catalunya i a Sabadell en concret com una via de dues direccions: afecta de manera global les tradicions pròpies de la nostra cultura i alhora les que han arribat de la mà de les successives onades migratòries. L'existència d'un entramat associatiu de caire regional molt important i la forta concentració de ciutadans provinents d'altres parts de l'Estat en determinats barris redimensiona aquest fenomen de mestissatge fins atorgar-li una categoria de normalitat cultural.*

## **2. PROGRAMES I PROPOSTES D'ACTUACIÓ.**

*Tradicions i manifestacions de la cultura popular ajuden a ressaltar les particularitats culturals dels pobles, a conèixer i apreciar la seva diversitat, a enriquir la quotidianitat aportant més i millors elements de treball per construir el futur. Per tot això cal desenvolupar un seguit de línies de treball en les següents direccions:*

1. *Foment de les tradicions i manifestacions de la cultura popular en general i, de manera especial, dels agents, les entitats i les associacions que les impulsen i les mantenen vives. D'entre totes les activitats, caldrà posar més èmfasi en aquelles que tingui més vitalitat i un component més cívic i social.*
2. *Foment especial de les manifestacions tradicionals catalanes, tant pel seu valor particular com referencial.*
3. *Afavorir la interrelació natural entre elements tradicionals de diferents cultures, especialment quan són l'expressió natural d'una convivència social.*
4. *Suport a la innovació, tant des del punt de vista de les noves formes de manifestar-se la cultura popular, com de l'adaptació de velles tradicions a les característiques actuals de la ciutat i la societat.*
5. *Tots aquests punts han de concretar-se en forma de programes de suport: convenis, subvencions, incorporació de projectes a les festes de barri i ciutat. La creació de circuits i itineràncies dins d'aquestes activitats és una mesura que ajuda a incorporar-les al calendari ritual de la ciutat.*
6. *Establir programes de producció i suport adreçats a ajudar les entitats i els col·lectius que tracten de cercar formes i continguts innovadors en activitats tradicionals: els esbarts en són una bona mostra.*
7. *Afavorir l'intercanvi d'experiències aprofitant la política d'agermanaments de l'Ajuntament i els circuits festius arreu del país i l'Estat. També afecta aquest punt les expectatives d'evolució de la trobada d'activitats populars i tradicionals que es celebra anualment.*
8. *Les fires especialitzades en les artesanies i les produccions manuals tradicionals poden contribuir a la recuperació d'hàbits i a l'enriquiment cultural general de la societat. Cal intensificar els esforços per normalitzar un calendari estable de fires.*
9. *En darrer lloc cal ampliar els serveis pedagògics i formatius adreçats a millorar el coneixement de les tradicions i les tècniques artístiques particulars de cadascuna. Aquest punt afecta els programes dels centres de formació artística de Sabadell i molt especialment el Conservatori. De la mateixa manera implica involucrar més intensament les escoles, els instituts i els centres de formació professional en la divulgació del patrimoni tradicional de la ciutat.*

#### **D. PLA DE BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES.**

*El Pla de Biblioteques de Sabadell es va acabar de redactar el juny de 1993 a partir d'un encàrrec que tenia com a principal objectiu definir la futura estructura bibliotecària local. Cal assenyalar, en aquest cas, que un dels problemes subjacents a la redacció del Pla de Biblioteques és la coexistència de diverses xarxes d'àmbit nacional (la de la Diputació de Barcelona i la de la Generalitat) com també la de la Caixa d'Estalvis de Sabadell. Tot plegat, conjuntament amb les de titularitat estrictament municipal, constitueixen un complex entramat, no sempre coordinat.*

*El projecte del Fòrum de la Indústria, la Cultura i el Comerç, assenyalava la conveniència de construir una gran biblioteca multimèdia a l'Eix Màcia, per tal de remarcar el seu caràcter de ciutat. Les dificultats econòmiques del moment fan difícil endegar a curt termini el projecte del Fòrum, la qual cosa no invalida la necessitat de disposar d'una biblioteca central a curt termini. Aquest punt és l'epicentre del projecte en la mesura que l'existència d'una biblioteca central permetrà vehicular, en forma de xarxa, el treball de la resta d'equipaments bibliotecaris.*

*L'objectiu fonamental del Pla de Biblioteques ha estat recollir la informació necessària per a definir el servei de biblioteca pública més idònia per a la ciutat.*

*Per complir aquest objectiu, s'ha treballat en quatre línies:*

- 1. Conèixer a fons la realitat de la ciutat en tots els seus aspectes.*
- 2. Aprofundir sectorialment en el Mapa Cultural de Sabadell.*
- 3. Localitzar els fons i establir les formes de coordinar les iniciatives i els esforços que es fan en relació a la informació i les biblioteques.*
- 4. Fer una proposta òptima i realista, que es pugui dur a terme d'una manera progressiva.*

#### **1. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ACTUAL**

*L'estudi analitza en primer lloc el marc legal i normatiu de les biblioteques públiques a Catalunya.*

*Un altre bloc important d'anàlisi s'ha centrat en les institucions culturals i recreatives, com també en la xarxa d'ensenyament, des dels estudis primaris fins al nivell universitari.*